

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. III. Solutione alterius difficultatis declaratur voluntas, qua Deus
extrinsecè condonat peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

III. Dicitur Deus non potest merè per decretum suum extrinsecum tollere peccatum intrinsecum.

Resp. Possè Deum merè per suam voluntatè tollere formam moralem intrinsecam.

IV. Quo pacto voluntas condonans sit incompossibilis cum peccato.

V. Ostenditur voluntatem condonantem non habere se pro objecto.

VI. Dicitur: Hac Dei voluntas nec dici potest formalis sublatio peccati, nec virtutalis.

Resp. Condonationem tollere peccatum per modum denominationis cum eo incompossibilis.

Objicies tertio: homo ubi semel peccavit, manet intrinsecè per hoc peccatum maculatus, idque sine alio decreto Dei, quàm sit illud prius permittendi peccatum; ergo non potest hoc tolli per meram voluntatem Dei sine aliquo intrinsecò, Deus namque per suam voluntatem immediate non potest nisi ea tollere, quæ ab illius influxu pendent, quales sunt res omnes physicae. Respondetur negando consequentiam, licet etenim Deus non possit aliquid reale physicum tollere nisi suspendendo concursum, potest nihilominus tollere formam moralem: & quamvis per suam voluntatem immediate tribuere nequeat effectum aliquem formalem physicum, ut esse calidum, frigidum, &c. sicut tamen potest tribuere effectus aliquos & denominationes morales, ita & potest eos tollere. Adde si non condonatio sit aliquid peccati habitualis, de quo dictum est in materia de peccatis, facillè tunc intelligitur quomodo per voluntatem Dei condonantem tollatur peccatum habituale.

Objicies quarto: explicari siquidem non potest, quo pacto voluntas Dei tollat peccatum, utpote quæ non est cum eo incompossibilis. Respondetur voluntatem Dei condonantem formaliter opponi peccato, quatenus scilicet denominat hominem jam venià donatum, hæc autem denominatio flare nequit cum denominatione non condonati, & peccatoris: hæc siquidem denominationes sunt virtualiter contradictoriae.

Objicies quinto: hanc Dei voluntatem habere se pro objecto, tollit enim peccatum volendo ut remittatur, ergo vult remissionem seu condonationem, sed condonatio est ipsemet actus voluntatis, ergo actus ille vult seipsum. Respondetur negando antecedens, ut latius sectione sequente ostendetur, sed actus ille condonativus Dei, per se & directè in actu exercito tollit peccatum tanquam forma illi opposita. Unde licet Deus habere possit alium actum reflexum & imperantem, quo velit condonare peccatum, ille tamen non est ipsa condonatio, sed alius actus prior, & imperans actum condonativum.

Objicies sexto: vel hæc voluntas Dei qua condonat peccatum, est ipsa formalis illius sublatio, sicut lux tollit tenebras, vel solummodo radicalis: non primum, id enim per quod formaliter tollitur peccatum est ipsum non esse peccati, sicut gratia vicissim tollitur per privationem ipsius gratiæ, & sic de cæteris. Unde quoad non esse peccati eodem planè modo se habet post condonationem, ac antequam peccasset, nisi quòd adhuc maneat hæc denominatio, quod nimirum peccaverit. Nec etiam condonatio radicaliter solum tollit peccatum, sicut frigus calorem, sic namque dari deberet alia causa destruens peccatum substrahendo ab eo concursum, sicut fit in destructione caloris. Respondetur: si non condonatio sit aliquid spectans ad essentiam peccati habitualis, tunc per condonationem peccatum quoad hanc partem tollitur contradictoriè, condonatio siquidem opponitur contradictoriè non condonati. Secundo univèrsim dici potest condonationem tollere peccatum per modum formæ vel denominationis, metaphysicè cum eo incompossibilis in denominando, sicut lux tollit tenebras, licet nonnulla sit differentia, & ad eum potius modum hic accidit, quo gratia tollit peccatum habituale, id est per se & immediate, non quòd petat illud ab alio destrui. Secus res se habet ante primum lapsum, tunc enim alio titulo censetur abesse peccatum habituale, quia scilicet adest realis negatio actualis peccati præteriti, utpote quod quis nun-

quam commisit. Objicies septimo: hæc condonatio est forma extrinsecâ, peccatum autem habituale quid animæ intrinsecum, forma autem intrinsecâ tolli nequit per extrinsecam, hæc sequidem non ita replet capacitatem ut alteri non relinquat locum. Respondetur non tolli hic peccatum per modum oppositionis physicae, cum nec condonatio nec peccatum habituale physicè insit animæ: tollitur ergo per condonationem modo jam dicto, nimirum instar formæ dantis denominationem metaphysicè cum peccato habituali incompossibilem.

Objicies octavo: duo sunt in peccato habituali nempe quòd sit injuria contra Deum, & quòd sit labes naturæ rationalis: licet ergo sub primâ ratione tollere illud possit Deus per condonationem extrinsecam, sub secunda tamen non potest, nisi pulchritudinem aliquam infundendo quâ animæ feeditas per peccatum contracta auferatur. Respondetur: cum Deus sit supremus dominus & iudex, potest peccatum sub omni ratione offensa per condonationem tollere: cum ergo etiam ut contrarium naturæ rationali, sit culpa & offensa, saltem materialis, potest à Deo hoc modo tolli. Adde Suarez citatus num. 21. non manere transacto actu peccatum, nisi sub ratione injuriæ Deo factæ: ob quam tandem odit Deus peccatorem donec offensam illi remittat, de quo plura dicta sunt in materiâ de peccatis.

SECTIO TERTIA.

Solutione alterius difficultatis declaratur voluntas, qua Deus extrinsecè condonat peccatum.

Objicies nono: hanc Dei voluntatem, qua extrinsecè tollit peccatum, explicari non potest, ergo nulla est: antecedens probatur, nec enim est voluntas, quâ velit peccatum non fuisse, hoc enim implicat, nec quâ vult illud non esse nunc, hoc siquidem idem est, ac velle peccatum esse remissum, sic autem vellet ipsam remissionem seu condonationem, & haberet se pro objecto: tertio non est voluntas, qua velit illud physicè non esse, cum physicè dudum esse desierit, & peccatum habituale nil sit physicum. Si verò tandem dicatur actus remissivus, volo ut peccatum non sit moraliter, idem est ac dicere volo illud remittere, quod jam est impugnatum. Ob quam etiam causam hic actus non est, volo destrucere titulum odii ex peccato ortum, sic quippe vellet etiam seipsum, utulus siquidem iste est actus peccati præteriti, & negatio condonationis, ergo deberet velle negationem non condonationis, quæ est ipsissimus actus condonativus.

Ut varias, quas apud diversos video, hunc nodum solvendi vias, confusione plenissimas omitam, quæ videri possunt apud Joannem Cardin. de Lugo tomo 1. in 3. p. Disp. 3. sect. 5. & P. Arrigam Disp. 2. de legibus, sect. 3. Respondetur cum doctis quibusdam recentioribus qui rem hanc bene explicant, objectum voluntatis divinæ remittentis peccatum nullo ex prædictis modis statui debere, ut rectè in objectione ostenditur. Condonatio itaque est actus, quo Deus ex affectu benevolentia erga peccatorem optat ut nunquam peccasset. Hic verò actus, licet sit inefficax respectu peccati commisi sub ratione præteriti, cum peccatum

VII. Cùm peccatum habituale non sit quid physicè intrinsecum animæ, sed tantum moraliter, potest tolli per condonationem.

VIII. Dicitur: Peccatum ut est labes naturæ rationalis non potest tolli per condonationem.

Resp. Deum, ut supremum Dominum posse peccatum sub omni ratione tollere.

I. Obj. Explicari non potest quomodo sit hæc voluntas condonans peccatum extrinsecè.

II. Resp. Voluntatem hanc condonantem extrinsecè peccati esse actum quo Deus ex benevolentia erga peccatorem optat ut nunquam peccasset.

peccatum semel commissum nequeat Deus velle absolutè non esse commissum, hoc quippe videt esse impossibile, est tamen efficax ad maculam peccati tollendam: sicut actus penitentiae quo quis dolet de peccato à se commissio, quamvis non sit absolutus & efficax respectu peccati praeiteriti, avertit tamen voluntatem efficaciter dum durat ab omni peccato futuro.

III.
Hic actus benevolentia, quo Deus condonat peccatum, magis in particulari declaratur.

Non ergo dicit Deus in actu signato, volo destruere peccatum (saltem hic non est actus, quo illud formaliter & immediatè destruit, sed ad summum remotè & imperativè) sed exercens verum affectum benevolentiae erga peccatorem, tollit in actu exercito maculam peccati in eo manentem: affectus autem hic benevolentiae est ejusmodi, quo scilicet Deus videns peccatum prius commissum esse ex se nocivum Petro pro tali instanti, displicet de illo ut pro tali instanti mali alicujus respectu Petri causativo, & hac de causâ optat ut is peccatum illud non admisisset, quia scilicet ex naturâ suâ est illi malum & nocivum, aptumque gravia ei incommoda pro tali instanti inferre.

IV.
Abus hic benevolentia, talis energia esse debet, ut odium erga peccatorem excludat.

Addo tamen actum hunc benevolentiae, ejusmodi ex modo tendendi esse debere, ut licet non velit absolutè peccatum non fuisse, talis tamen sit energia, ut affectum odii erga peccatorem, saltem hoc titulo excludat, hic enim actus dat quantum est ex se denominationes contrarias denominationibus actus peccaminosi praeiteriti. Solum autem fertur Deus per hunc affectum in actum praeiteritum secundum se, & prout aptus est radicaliter inferre malum pro illo instanti pro quo remittitur, non ut est tunc inferens malum, eo enim instanti, quo condonatur, non infert malum, cum tunc non existat.

SECTIO QUARTA.

Inferuntur quaedam circa condonationem extrinsecam peccati.

I.
Magis solvitur hac difficultas, si actus liber Dei non sit adequatè intrinsecus.

HINC infero primò, difficulter intelligi modo condonari possit peccatum extrinsecè in sententiâ asserente actum liberum Dei esse partim intrinsecum partim extrinsecum, ut ostendi prima parte dum de actu libero, ac proinde vel ob hanc & similes difficultates melius esse illum statueri adequatè intrinsecum, ut ibidem latè ostensum est.

II.
Peccatum autè actuale condonari potest extrinsecè.

Infero secundò, juxta dicta initio sectionis primae, non habituale tantum peccatum, sed actuale, posse condonari extrinsecè, non quidem pro eo instanti vel tempore, in quo est, sed pro sequente.

III.
Potest unum peccatum mortale extrinsecè condonari sine alio.

Tertiò: etsi quando per infusionem gratiae tolluntur peccata, non possit unum mortale tolli sine alio, cum gratia omnibus mortalibus repugnet, per condonationem tamen extrinsecam potest unum peccatum mortale condonari sine alio. Ratio est, quia nulla est repugnantia quo minus actus ille divinus, ad unum ex illis peccatis terminetur non ad aliud, sicut contingit in venialibus.

IV.
Affectus benevolentia non impedit quo minus unum mortale remitti possit, non omnia.

Nec refert quod sit actus benevolentiae: quivis enim actus benevolentiae non tendit ad omne malum avertendum, sicut nec ad omne bonum conferendum, nisi sit actus benevolentiae omnino universalis, & illimitatus, qualis non est necessariò omnis actus benevolentiae; sic enim in humanis ex benevolentia erga amicum potest quis velle hanc

vel illam rem in particulari ei dare, non tamen quamcumque, nec quodvis incommodum ipsius gratia perpeti, licet ad aliqua perpetienda sit paratus. Imò homines frequenter, etiam ex amore erga Deum volunt unum praestare, nempe dare eleemosynam, non tamen jejunare, & econtrâ. Tandem Deus ex misericordia aut benevolentia erga hominem, unum veniale eidem remittit, non omnia; ergo idem fieri, saltem divinitus, potest in mortalibus: quod tamen facilius fit, quando peccata mortalia secundum rationem formalem, notabilem aliquam habent differentiam.

Omnis actus benevolentia non est pland universalis

Infero quartò, condonare Deum posse peccatum mortale extrinsecè, non solum in naturâ purâ, & ubi nulla est obligatio habendi gratiam, sed etiam jam in naturâ elevatâ. Dices, in hoc statu non actus tantum praeiteritus, moraliter permanens, sed ipsa etiam privatio gratiae est peccatum; ergo ut tollatur peccatum, utrumque tolli debet, sed privatio gratiae tolli alio modo non potest, quam per suum contradictorium, seu productionem gratiae, ergo. Respondetur tamen, etiam in hoc statu posse sine infusione gratiae tolli, non solum actum moraliter manentem, sed etiam privationem gratiae, non quidem physicè, sed in ratione peccati; ipso facto enim quod remittatur peccatum, seu actus praeiteritus adequatè in ratione nocivi, tollitur eadem operâ privatio gratiae sub ratione privationis ac maculae, & permanet tantum sub ratione negationis, sicut eadem carentia in naturalibus, ratione aptitudinis vel ineptitudinis subiecti de privatione transit in negationem, & transiret negatio gratiae à privatione in puram carentiam, si Deus pro certo solum aliquo tempore hominem ad gratiam ordinaret, pro illo enim tempore gratia esset debita, & consequenter illius carentia tunc foret privatio, pro alio autem tempore gratia non esset debita, sicque ipsius carentia non foret privatio, sed pura carentia, sicut esset in statu purae naturae.

V.
Potest Deus in naturâ etiam elevatâ condonare peccatum mortale extrinsecè

In hoc statu natura elevatâ potest privatio gratiae tolli in ratione peccati, licet non infundatur gratia.

Privatio gratiae de privatione transire potest in puram carentiam.

Infero quintò consequenter ad praedicta: quando in eodem actu peccati quod quis commisit, sunt plures species malitiae, posse unam malitiae speciem condonari, non condonari aliâ. Ratio eadem est quae in praecedentibus.

VI.
Una species malitiae condonari potest sine aliâ.

SECTIO QUINTA.

Alia nonnulla de condonationem extrinsecâ peccati.

INFERO sextò cum Vasquez hic d. 206. & d. 213. aliquod peccatum originale posse condonari extrinsecè, idque licet dicatur consistere in privatione gratiae, seu justitiae originalis. Ratio est: quamvis namque de facto debitum habendi gratiam in hoc statu rerum ob decretum Dei sit perpetuum, & consequenter privatio gratiae, & macula seu peccatum originale similiter perpetuum, nulla tamen, ut dixi, est repugnantia quo minus Deus statuat ut gratia habitualis sit debita solum pro tali tempore, quod si faceret, peccatum etiam illud originale solum esset temporaneum, & consequenter adveniente tali instanti privatio gratiae cessaret in ratione privationis, cum gratia post illud instans non foret amplius debita, sed transiret in puram carentiam, sicque merè extrinsecè tolleretur illud peccatum originale, vel potius expiraret, ut bene Suarez lib. 7. de gratiâ, cap. 23. num. tertio.

I.
Aliquod peccatum originale condonari potest extrinsecè, licet consisteret in privatione gratiae.

Infero